

Tantárgy neve: Népelek-népzene [1, 2, 3]	Kód: K090, K091, K092	Kreditszáma:2, 2, 2
Tantárgy angol neve: Folk songs and folk music [1,2,3]		
A tanóra típusa: ea., ea., gyak. és száma: 2, 2, 2		
A számonkérés módja: koll., koll., gyj.		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1., 2., 5.		
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): <i>Népelek-népzene 2: Népelek-népzene 1, Népelek-népzene 3: Népelek-népzene 2</i>		
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása		
<p>A tantárgy célja: hogy a hallgató átfogó ismereteket szerezzen a magyar népzene mint zenei anyanyelv tipikus műfajairól, stílusairól, stílusrétegeiről, a dialektusterületek sajátosságairól. A népzene rendszerezésméletéről, a feldolgozás elveiről, módszereiről, életmódjáról és helyéről a társadalomban. Szerezzen jártasságot az előadásmódban, az évköri és életkorhoz kötődő szokások rendszerében, a közösségi életmód és kultúra összefüggéseiben.</p> <p>Adjon lehetőséget a magyarországi népelek történetének vázlatos ismeretére, a legfontosabb történeti forrásoknak, és európai háttérüknek ismeretére, kapcsolatot találva más felekezetek énekeskönyvi énekeivel. A népelekek hangnemének, ritmikájának és versszak-képletének elemzése,- szövegek megértése, magyarázata, liturgikus alkalmazása. A népelek és az élő hagyomány kapcsolata, folyamatos jelenléte az elérhető hagyományanyag népzenei hangzó forrásainak ismeretével.</p> <p>A tantárgy tartalma:</p> <p><i>A zenei anyanyelv megismerése:</i> néprajzi csoportok, dialektusok, néprajzi tájak jellemzői. <i>A népművészet, népszokások, paraszti életmód megismerése:</i> népszokások ismerete az évkör, emberi életfordulók szerint. A szellemi és tárgyi kultúráján, díszítőművészetnek jelrendszerén, mese-, monda- és hiedelemvilágán keresztül. <i>Betekintés a népzenei ismeretek alapjaiba:</i> a népdalelemzés szabályainak ismerete, alkalmazása, a népzene kutatás története, jelentős gyűjtemények ismerete. A népdalrendszerezés elméletének és gyakorlatának ismerete a főcsoportok jellegzetességeivel, a főbb stílusrétegek ismerete.</p> <p><i>Népelek stílustörténet:</i> a népelek fogalma, legfontosabb történeti források. A mai énekeskönyvek keletkezésének körülményei. A strófás népelekek kialakulása a középkorban. Gregorián eredetű és középkori kanciókból lett népelekek. A reformáció korának népelekei, a lutheri korál és a genfi zsoltár. Az ellenreformáció korának népelekei, népelekek a 18-20. században.</p> <p><i>A népelekek istentiszteleti alkalmazása:</i> helye a liturgiában, használata az istentiszteleten, vonatkozó egyházi rendelkezések ismerete. Az énekek összeállításának szempontjai.</p> <p><i>Népelekek népzenei felvételeken :</i> a különböző felvételek összehasonlítása, a stílusos éneklésmód elsajátítása.</p>		
A 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása		
<p>Kötelező irodalom:</p> <p>1. Vargyas Lajos: <i>A magyarság népzeneje</i> (Szerkesztette: Paksa Katalin) Planétás Kiadó, Budapest, 2002.</p>		

2. Tátrai Zsuzsanna-Karácsony Molnár Erika: *Jeles napok, ünnepi szokások* Jelenlévő múlt, Planétás Kiadó, Budapest, 1997.
3. Dobszay László: *A magyar népének I.* MTA-TKI-LFZE Egyházzenei Kutatócsoportja és a Magyar Egyházzenei Társaság, Budapest, 2006.
4. *A magyar népének II. I/A Gregorián eredetű népénekek* (Összeállította: Papp Anette) MTA-TKI-LFZE Egyházzenei Kutatócsoportja és a Magyar Egyházzenei Társaság, Budapest, 2006.
5. *A magyar népénekek II. A 16. század magyar eredetű népénekei* (Összeállította: Papp Anette) MTA-TKI-LFZE Egyházzenei Kutatócsoportja és a Magyar Egyházzenei Társaság, Budapest, 2006.
6. *A magyar népénekek II. 3/B Korálok* (Összeállította: Papp Anette) MTA-TKI-LFZE Egyházzenei Kutatócsoportja és a Magyar Egyházzenei Társaság, Budapest, 2006.

Ajánlott irodalom:

1. *Karácsony, húsvét, pünkösd a zenei hagyományban* (Szerkesztette: Paksa Katalin) Akadémiai Kiadó, Budapest, 2004.
2. Bálint Sándor: *Karácsony, húsvét, pünkösd* Budapest, 1973, 1976.
3. Paksa Katalin: *Magyar népzene-történet* Balassi Kiadó, Budapest, 1999.

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Berkesi Sándor**, ének-zene tanár

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k): **Kedvesné dr. Herczegh Mária**, főiskolai docens, PhD